

Droga Polski do NATO

Autor :

Agnieszka Kołodziej

SPIS TREŚCI:

1. Zarys tła historycznego Polski w kontekście jej wejścia do NATO	s. 3
2. Tło historyczne Europy mające wpływ na wejście Polski do NATO	s.4
3. Pierwsze oficjalne kontakty	s. 6
4. Problemy i zagrożenia	s. 8
5. Program- „Partnerstwo dla Pokoju”	s. 10
6. Oficjalne negocjacje i działania	s. 13
7. Oficjalny dialog: Polska- NATO	s. 15
8. Ratyfikacja traktatu i wejście Polski do NATO	s. 17
9. Zobowiązania Polski wobec NATO	s. 18
10. Podsumowanie	s. 20
11. Bibliografia	s. 21

1. ZARYS TŁA HISTORYCZNEGO POLSKI W KONTEKŚCIE JEJ WEJŚCIA DO NATO

Po tym jak w Polsce obalono komunizm i sformowano nowy, demokratyczny rząd podstawowe cele polityki zagranicznej pozostawały niezmiennie (mimo zmian politycznych i rządowych w Polsce). Były to:

- **Członkostwo Polski w NATO**
- Członkostwa Polski w UE
- Współtworzenie stabilnego systemu bezpieczeństwa europejskiego
- Utrzymywanie dobrosąsiedzkich stosunków

Z CZEGO WYNIKAŁA CHEĆ PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO NATO?

Wpływ na prowadzenie polityki zagranicznej Polski w kierunku wejścia do NATO miały w głównej mierze doświadczenia historyczne:

- osamotnienie Polski w czasie II wojny światowej, rok 1939,
- dominacja nad Polską ZSRR.

Wielu historyków mówi, że rok 1989 jest szczególną datą, gdyż dzięki obaleniu komunizmu Polska uzyskała niezależność w prowadzeniu polityki zagranicznej co umożliwiło jej m.in. rozpoczęcie starań o wejście do NATO.

Tymczasem Sojusz Północnoatlantycki był bardzo konserwatywny – Układ Warszawski był mu potrzebny jako partner rozmów, który doprowadzić miał do ograniczenia sił zbrojnych w Europie.

Ponadto Zachód wiązał się silnie z Michaiłem Gorbaczowem, którego polityka w omawianym okresie bynajmniej nie można było liczyć na likwidację Układu Warszawskiego, choć mówił on o zmniejszeniu jego roli wojskowej – cokolwiek by to

miało znaczyć.

2. TŁO HISTORYCZNE EUROPY MAJĄCE WPLYW NA WEJŚCIE POLSKI DO NATO.

Początkowo Polska jako minimum postawiła sobie, ażeby polityka budowania państwa niezależnego od Moskwy uzyskała przynajmniej pewne minimum asekuracji ze strony Sojuszu. Dotąd bowiem Sojusz tak naprawdę faktycznie uznawał swobodę działania ZSRR w Europie Środkowoschodniej. Poza słownymi protestami Sojusz nie reagował na zduszenie powstania w Budapeszcie w 1956 roku i na inwazję Czechosłowacji przez siły zbrojne Układu Warszawskiego w 1968 roku.

Wprawdzie Gorbaczow nie stosował doktryny Breżniewa, a nawet ją odrzucił, jednak jego polityka w latach 1989 – 1990 bynajmniej nie zakładała likwidacji bloku.

Ponadto wewnętrzna pozycja Gorbaczowa była w ZSRR raczej słabła i w Warszawie nie można było wykluczać, że ZSRR powróci do polityki dominacji, gdyby Gorbaczow musiał odejść.

Głównym realizatorem polityki zagranicznej w Polsce od 1989 był minister spraw zagranicznych, Krzysztofa Skubiszewski, który 12 września 1989 roku nakreślił w jakich kierunkach będzie prowadził politykę zagraniczną Polski.

W swoich postulatach składających się z 12 punktów dotyczących polityki zagranicznej państwa zamieścił również notę dotyczący wejścia Polski do NATO.

Początkowo, tj. w latach 1989 – 1990 oraz przez znaczną część roku 1991, członkostwo w NATO nie należało do sfery polityki dającej się w ogóle realizować. Czym innym były starania o pewną ochronę ze strony Sojuszu i o kontakt z nim – co czyniono właściwie od początku. Dopóki istniał ZSRR i rządził w nim Michaił Gorbaczow, wejście do Sojuszu byłych państw z bloku radzieckiego nie wchodziło w rachubę, ponieważ takie było stanowisko samego Sojuszu jak i jego członków.

Jednak zamach stanu w Moskwie w 1991 roku zmienił wszystko. Zmienił nastawienie państw. Zmienił również polską politykę zagraniczną.

Drugim wydarzeniem, które zmieniło bieg polityki polskiej było Zjednoczenie Niemiec w 1990 roku, które wzmocniło Sojusz, a zarazem osłabiło pozycję ZSRR w Europie.

NRD przestała istnieć, a stacjonujące tam jednostki Armii Czerwonej miały zakończyć wycofywanie się w 1994 roku. Fakt ten sprzyjał dodatkowo wycofaniu wojsk ZSRR z Polski (choć ujemnie wpływał na jej dążenie, aby ustalić znacznie wcześniejszą datę tego wycofania).

Niemniej Moskwa cały czas, mimo tych przemian pragnęła utrzymać Układ Warszawski.

Jesienią 1990 roku przyjechał do Polski sekretarz generalny NATO Manfred Wörner. Pytany o możliwość przyjęcia krajów młodych demokracji, w tym Polski odpowiedział: "Nic nie wskazuje na to, by taki wariant był rozważany".

Politycy Zachodu cieszyli się ze zmian w Układzie Warszawskim, ale odnosili się sceptycznie do pomysłu przyjęcia tych państw do NATO. Wciąż bali się, by nie rozdrażniać ZSRR mimo faktycznego osłabienia jej dotychczasowych wpływów.

Były sekretarz stanu, Henry Kissinger proponował, by po wystąpieniu z UW Polska, Czechosłowacja i Węgry utworzyły „pas neutralny”.

3. PIERWSZE OFICJALNE KONTAKTY

21 marca 1990 roku Krzysztof Skubiszewski złożył wizytę w Kwaterze NATO w Brukseli. Tak właśnie zostały zapoczątkowane oficjalne kontakty Polski z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego.

Jego podróż do Brukseli była pierwszym urzędowym kontaktem Polski z Sojuszem. Zainicjowała ona zarówno stosunki między naszym państwem a NATO, jak i trwający ponad trzy i pół roku mój bliski i osobisty kontakt z Wörnerem.

W 1990 roku prezydent i polski rząd mówił głośno, że ich nadrzędnym celem jest związanie się z Wspólnotami Europejskimi oraz NATO. Władze Polski uważały, że Pakt Północnoatlantycki jest jedną z podstaw bezpieczeństwa Europy i Polski. Prawie wszyscy politycy polscy popierali starania wejścia Polski do NATO. Przeciwnikiem była jedynie SdRP. Zmieniła jednak nastawienie po objęciu władzy w 1993 roku przez lewicę.

3 lipca 1991 r. prezydent Wałęsa złożył wizytę w Kwaterze Głównej w NATO. Podczas spotkania z Manfredem Wörnerem powiedział: "Pragniemy jednej, bezpiecznej Europy, a jej gwarancje znajdują się w NATO".

Jednak oficjalnie dopiero w 1992 roku Polska potwierdziła jej dążenie do zdobycia pełnoprawnego członkostwa w NATO.

Działania polskiej dyplomacji w kierunku przystąpienia Polski do NATO były jednak dużo wcześniejsze.

Już w 1990 polska Ambasada w Brukseli, w której zasiadał wówczas Tadeusz Olechowski, rozpoczęła utrzymywanie stałych kontaktów z NATO.

W marcu 1992 roku Lech Wałęsa podjął próbę przyspieszenia rozmów Polski w sprawie wejścia do NATO. Trzeba przyznać, że zrobił to bardzo chytrze i dyplomatycznie.

Podczas swojej wizyt w Brukseli ogłosił swój nowy pomysł utworzenia innego systemu bezpieczeństwa tworzonego samodzielnie przez kraje Europy Środkowej.

Ogłoszenie Wałęsy było swoistym zaskoczeniem nie tylko dla Europy, ale również dla samej Polski, a nawet dla polskich polityków i rządu Jana Olszewskiego.

Idea zakładała, by państwa Europy Środkowej i Wschodniej zastanowiły się nad powołaniem dwóch nowych organizacji. Byłyby one do pewnego stopnia odpowiednikiem odnośnych organizacji zachodnich i dlatego Wałęsa określił je mianem EWG-bis oraz NATO-bis.

Była to swoista prowokacja, która miała skłonić NATO do działania. I tak też się stało.

Mało tego. Od razu po tym wydarzeniu udał się Wałęsa do Niemiec. Tam, podczas rozmowy z prezydentem Richardem von Weizsäckerem, prezydent Polski zadziwił wszystkich obecnych, gdyż zaczął ponownie mówić o potrzebie powołania do życia EWG-bis i NATO-bis.

Plan Wałęsy był tak ogromnym zaskoczeniem dla Polityków europejskich, że sprawił przyspieszenie deklaracji w sprawie wejścia państw Europy Środkowo- Wschodniej do NATO. Państwa zachodnie bały się, by w Europie nie została utworzona nowa ogromna siła polityczno- wojskowa.

Na deklaracje nie trzeba było długo czekać. Już 12 marca 1992 r. bowiem, w trakcie kolejnej wizyty w Polsce, Manfred Wörner zadeklarował, że: "Drzwi do NATO są otwarte". Od tego momentu Sojusz konsekwentnie realizował i realizuje politykę "otwartych drzwi" wobec tych krajów, które gotowe są przyjąć i stosować zawarte w Traktacie Północnoatlantyckim zasady oraz deklarują wolę udziału we wspólnych wysiłkach na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności obszaru euroatlantyckiego.

4. PROBLEMY I ZAGROŻENIA

1 IX 1993 - Prezydent Lech Wałęsa wysłał list do Sekretarza Generalnego NATO, w którym napisał, że członkostwo Polski w NATO jest jednym z priorytetów polityki zagranicznej naszego kraju.

Najwięcej kłopotów było jednak ciągle z Rosjanami. Wałęsa i ten problem postanowił rozwiązać. Uczynił to podczas wizyty prezydenta Rosji, Borysa Jelcyna w Warszawie.

Jelcyn przybył do Warszawy 24 sierpnia 1993 r. z wizytą. Od razu po przylocie Wałęsa zabrał go na kolację do Helenowa. Podczas kolacji Wałęsa wystąpił z nieoczekiwaną inicjatywą. Postanowił uzyskać od prezydenta Jelcyna oświadczenie, że Rosja nie jest przeciwna wejściu Polski do NATO. Plan się powiódł. Podpisana następnego dnia umowa miała zawierać stwierdzenie Jelcyna, że: „taka decyzja sprzyja stabilizacji politycznej w Europie i nie jest sprzeczna z interesem Rosji”.

Wszystko jednak nie układało się kolorowo. Następnego dnia okazało się, że ministrowie Graczow i Kozyriew są zdecydowanie przeciwni zgodzie Rosji na członkostwo Polski w NATO, czego trzeba się było spodziewać, i przekonali Jelcyna, że oświadczenie złożone przez niego w Helenowie należy uznać za niebyłe. Jelcyn jednak 25 sierpnia 1993 r. oświadczył, że Rosja nie ma nic przeciwko przyjęciu Polski do NATO.

Taki stan rzeczy nie trwał jednak długo. 30 września 1993 r. prezydent Rosji wysłał do przywódców państw zachodnich list z ostrzeżeniem, że przyjęcie państw Europy Środkowo-Wschodniej do NATO może spowodować izolację Moskwy. Jelcyn proponował w liście zawarcie układu o współpracy między Rosją a Sojuszem. Układ ten objąłby m. in. wspólne gwarancje Rosji i Sojuszu dla bezpieczeństwa państw środkowoeuropejskich, w tym także dla Polski.

Rosja nie powiadomiła Polski o treści listu ani o wycofaniu się z jednostronnego postanowienia deklaracji. Było bardzo prawdopodobnym, że Rosja wycofa się z deklaracji. Polski prezydent i politycy byli tego świadomi. Jednak oświadczenie prezydenta Rosji, mimo późniejszego odwołania swego przyrzeczenia było ważnym

krokiem dla Polski w budowaniu sobie drogi do NATO.

KRÓTKIE PODSUMOWANIE LAT 1989-1993

- W pierwszym etapie Polska starała się przekonać Sojusz i jego członków, żeby bezpieczeństwo reformujących się państw Europy Środkowej i ich niepodległość nie pozostawały państwu Sojuszu obojętne. To stanowisko prowadziło do wskazania Sojuszowi, że winien on traktować tę część Europy jako wspólną strefę bezpieczeństwa. Równocześnie Polska nawiązała stosunki z NATO.
- W drugim etapie Sojusz i Polska dochodziły do wspólnego poglądu, iż region Europy Środkowo- Wschodniej, a specjalnie Polska, winny być objęte ochronnym wpływem Sojuszu.
- Trzeci etap charakteryzował się pogłębioną współpracą z NATO. Polska stopniowo wchodziła w strefę bezpośredniego zainteresowania NATO. Zaczęła również formalnie starać się o przyjęcie do Sojuszu – co nie byłoby możliwe bez wielkiej pracy przygotowawczej w latach 1989-1993, jaka wiązała się z zachodnią orientacją odrodzonego państwa.

Jeżeli sięgnęlibyśmy wzrokiem za Ocean, dostrzeglibyśmy, że Biały Dom również patrzył nieprzychylnie na działania krajów bloku wschodniego w sprawie wejścia do NATO. Bał się złości i zatargów z Rosją.

Dopiero w 1994 roku zmieniło się nastawienie Białego Domu. Andrzej Olechowski dostał zapewnienie, że Rosja nie będzie miała prawa weta w sprawie przyjęcia Polski do NATO. A Bill Clinton podczas wizyty w Warszawie w 1994 roku zadeklarował, że państwa w NATO nie wahają się już czy przyjąć Polskę razem z innymi krajami do NATO, ale kiedy przyjąć.

W tym samym też roku Kongres USA uchwalił tzw. poprawkę Browna, która

upoważniła prezydenta do rozszerzenia współpracy wojskowej NATO o Polskę, Czechy, Słowację i Węgry.

5. PROGRAM- „PARTNERSTWO DLA POKOJU”

Niezwykłą polityką wykazał się obejmujący w latach 1992-1996 stanowisko Ambasadora w Brukseli Andrzej Krzeczunowski.

W 1994 uruchomił program Partnerstwo dla Polski, w którym wyodrębniono Biuro Łączników. W 1997 rozpoczęło ono urzędowanie w Kwaterze NATO.

10 I 1994 odbył się szczyt w Brukseli na którym przedstawiono państwom Europy Środkowej i Wschodniej, w tym krajom powstałym po rozpadzie ZSRR, propozycje współpracy z Sojuszem w ramach programu Partnerstwo dla Pokoju. Propozycja NATO dawała krajom ubiegającym się o członkostwo w NATO możliwość wspólnych ćwiczeń wojskowych udziału w operacjach pokojowych i humanitarnych oraz konsultacje partnerów z NATO w razie zagrożenia ich bezpieczeństwa.

12 I 1994 Polska, razem z państwami Grupy Wyszehradzkiej (Czechy, Słowacja, Węgry i Polska), w Pradze, zaakceptowała program Partnerstwa dla Pokoju. W związku z tym Polska musiała dokonać zmian w swojej armii.

ZMIANY, KTÓRE MUSIAŁA DOKONAĆ POLSKA, BY WEJŚĆ DO NATO:

- Przejście na nowy system łączności i sposoby dowodzenia
- wprowadzenie zmian organizacyjnych na wzór zachodni (chodziło przede wszystkim o osiągnięcie kompatybilności i interoperacyjności polskich sił zbrojnych z armiami zachodu,
- zapewnienie cywilnej kontroli nad armią, co oznaczało cywilne kierownictwo w Ministerstwie Obrony Narodowej,
- podporządkowanie Sztabu Generalnego cywilnemu ministrowi obrony
- parlamentarna kontrolę nad siłami zbrojnymi.

2 lutego 1994 po odpowiednim przygotowaniu armii dostosowując ją do standardów NATOWSKICH, wg Punktów w tabeli powyżej, Polska przyłączyła się do programu "Partnerstwo dla Pokoju", którego zadaniem było przysposobienie do współpracy wojskowej z krajami NATO.

PROGRAM PARTNERSTWO DLA POKOJU

Program utworzony w styczniu 1994 r. Jest on nadal podstawowym instrumentem kształtującym współpracę NATO z państwami partnerskimi w dziedzinie obronności. Idea programu wypływa z przekonania, iż stabilność i bezpieczeństwo obszaru euroatlantyckiego może być zapewniona jedynie poprzez współpracę i wspólne działanie państw.

Współpraca w ramach „Partnerstwa dla pokoju” odbywa się w oparciu o indywidualne porozumienia zawarte między Sojuszem a państwami partnerskimi.

W ramach tego programu przejęto główną część przedsięwzięć w dziedzinie wojskowo-politycznej. Polska stała się uczestnikiem Partnerstwa dla Pokoju, dobrze wykorzystując możliwości tego forum dla realizacji strategicznych zadań swej polityki zagranicznej.

Dokument w Kwaterze Głównej NATO podpisał Waldemar Pawlak

CO DAŁO POLSCE PRZYSTĄPIENIE DO PROGRAMU „PARTNERSTWO DLA POLSKI”:

- współpracy z NATO w zakresie planowania obronnego, wspólnych ćwiczeń i manewrów
- zinstytucjonalizowanie swych kontaktów z NATO, tworząc Biuro Łącznikowe w ramach swej ambasady w Brukseli, prowadzące codzienną obsługę współpracy z Kwaterą Główną Sojuszu

- uczestnictwa w misjach pokojowych NATO, zwłaszcza operacji pokojowej w Bośni
- wymianę na dużą skalę oficerów i żołnierzy z obydwu stron.
- postawił również na porządku dziennym kwestię przystosowania polskiego systemu prawnego do potrzeb przyszłego członkostwa
- ożywienie się również dwustronne stosunki polityczno-wojskowe z państwami członkowskimi Paktu

6. OFICJALNE NEGOCJACJE I DZIAŁANIA

19 czerwca 1995 roku Polska parafowała w Brukseli umowę międzynarodową

pomiędzy członkami Paktu Północnoatlantyckiego a innymi państwami biorącymi udział w Partnerstwie dla Pokoju, które dotyczyły statusu sił zbrojnych.

W 1996 roku przyjęto ustawę o cywilnej kontroli nad armią oraz strukturze Ministerstwa Obrony Narodowej. Towarzyszyły temu zabiegi dyplomatyczne, które miały na celu uzyskanie pozwolenia państw NATO na wstąpienie Polski do sojuszu.

JAKIE ZMIANY DOKONANO W POLSKIEJ ARMII

- Przeprowadzono na dużą skalę reorganizację i zmiany w samych siłach zbrojnych pod kątem przyszłego współdziałania z siłami NATO,
- prowadzono aktywne działania dyplomatyczne w stolicach państw NATO w celu uzyskania ich zgody na wstąpienie Polski do tej organizacji.

Głównie właśnie dzięki zmianom w polskiej armii Polska spełniła sformułowane przez sojusz wstępne wymogi, dzięki czemu już w lipcu 1997 roku została zaproszona do negocjacji na temat uzyskania członkostwa.

Od 1996/1997 roku możemy zauważyć już konkretne negocjacje Polski w ramach starania się jej o członkowstwo w NATO.

Oficjalne zaproszenie do rozmów w sprawie członkowstwa w NATO dostała Polska w lipcu 1997 roku. Wtedy to możemy zauważyć bardzo dynamiczny rozwój placówki utworzonej przy ambasadzie.

We wrześniu Polska rozpoczęła rozmowy akcesyjne z NATO. Stronę polską reprezentował 10 osobowy zespół, na którego czele stał ówczesny wiceminister spraw zagranicznych Andrzej Towpik.

Rozmowy zakończyły się w listopadzie 1997 roku.

4 IV 1996 roku Polska przekazała NATO Indywidualny Dokument Dyskusyjny, w którym zaprezentowała jej argumenty przemawiające za poszerzeniem sojuszu również o nią. Postulowano w niej model członkowstwa oparty na pełnej integracji w ramach

struktur politycznych i wojskowych

Na zaprezentowanie Polsce swoich walorów w kontekście przyszłego członkostwa Sojuszu tzw. indywidualny dialog. Należało więc oczekiwać, iż w przypadku naszego kraju, przekształci się on w drugiej połowie 1997 r. w bezpośrednie rozmowy akcesyjne, których rezultatem będzie uzgodnienie warunków naszego członkostwa w NATO.

7. OFICJALNY DIALOG POLSKA- NATO

7 V 1996 roku rozpoczął się pierwszy oficjalny dialog Polska- NATO w Brukseli, a 22

X 1996 roku Prezydent Bill Clinton w przemówieniu wygłoszonym w Detroit powiedział, że pierwsi nowi członkowie spośród krajów Europy Środkowej i Wschodniej powinni być przyjęci do Sojuszu Atlantyckiego najpóźniej w 1999 roku (50-lecie Sojuszu). Była to pierwsza data podana do publicznej wiadomości z informacją kiedy możliwe jest oficjalne wejście do sojuszu państw byłego bloku wschodniego.

W 1997 roku przeprowadzono sondy publiczne, sprawdzające, czy społeczeństwo polskie popiera wejście Polski do NATO. Okazało się, że 90% Polaków popiera te starania.

8 VII 1997 - Na szczycie szefów państw i rządów NATO w Madrycie podjęto decyzje o zaproszeniu Polski, Czech i Węgier do rozmów w sprawie członkostwa w Sojuszu. Decyzja została umieszczona w dokumencie "Deklaracji o Euroatlantyckim Bezpieczeństwie i Współpracy". Zawarto w niej, że celem sojuszu jest podpisanie protokołu Akcesyjnego 16 grudnia 1997 r. oraz terminie zakończenia procesu ratyfikacji najpóźniej do 1999 roku.

I tak w 1997 roku trzy kraje: Polskę, Czechy i Węgry zostały zaproszone przez sekretarz stanu USA Madeleine Albright do rozmów w sprawie członkostwa.

W listopadzie 1997 roku w Brukseli Polska uczestniczy w sesji planowania obronnego NATO. Objasnia w nim swoim sprzymierzeńcom szczegóły związane ze stanem swoich sił zbrojnych.

Już 16 IX 1997 roku rozpoczęły się pierwsze rozmowy akcesyjne pomiędzy NATO a Polska. Stronę polską w czasie rozmów reprezentował zespół pod przewodnictwem Podsekretarza Stanu w MSZ, Andrzeja Towpika.

Pierwsza tura rozmów była poświęcona zobowiązaniom politycznym zawartym w Traktacie Północnoatlantyckim. Określono główne powinności polityczne wynikające z Traktatu Waszyngtońskiego. Strona polska zadeklarowała gotowość ich wypełniania w dobrej wierze.

Druga tura, która odbyła się 29 IX 1997 roku dotyczyła aspektów obronnych i spraw wojskowych. Omawiano tutaj głównie stosunek Polski do koncepcji strategicznej NATO. Trzecia tura, 9 X 1997, poświęcona w całości sprawom finansowym, zarówno

w sensie przyszłego udziału Polski w finansowaniu działalności NATO, jak również zabezpieczenia finansowego modernizacji naszego systemu obronnego. Utrzymania armii, jej rozbudowania.

Ostatnia tura rozmów odbyła się 23 X 1997. Była ona podsumowaniem spotkań ekspertów. Najważniejszą informacją, jaka została przedstawiona Polsce był jej przyszły procentowy udział w budżetach NATO. Wyniósł on 2,48% ich łącznej wysokości (nieznacznie później zwiększony).

Ostateczną decyzję w sprawie akceptacji uzgodnionych decyzji pozostawiono nowemu rządowi polskiemu, który przyjął proponowany udział w dniu 10 listopada 1997.

29 września 1997 roku Polska przekazała NATO swój Kwestionariusz Planowania Obronnego. Zawarte tam podstawowe informacje o polskim systemie obronnym i stanie Sił Zbrojnych RP stały się przedmiotem oceny ekspertów wojskowych Sojuszu.

Na podstawie ogólnej oceny dokumentu, w grudniu tego roku przedstawiono Polsce kilkadziesiąt propozycji tak zwanych przyszłych Celów Sił Zbrojnych, które określały podstawowe kierunki i zakres działań, których podjęcie winno w określonym czasie przynieść interoperacyjność Polskich sił z siłami NATO.

Ostatecznie, wynegocjowane cele zostały zaakceptowane podczas wiosennej, brukselskiej sesji ministrów obrony NATO i zaproszonej trójki w sześć miesięcy później. W 14 XI 1997 roku minister ówczesny spraw zagranicznych, Bronisław Geremek, przekazał Sekretarzowi Generalnemu NATO list, w którym Polska wyrażała wole przystąpienia do Traktatu Północnoatlantyckiego.

Z proceduralnego punktu widzenia pierwszą fazę procesu przyjmowania Polski do NATO zamknęła sesja ministerialna Rady Północnoatlantyckiej odbyta w Brukseli 16 grudnia 1997 roku, kiedy to ministrowie spraw zagranicznych państw NATO podpisali Protokoły Akcesyjne dla Polski, Czech i Węgier. Protokoły te, w roku 1998, stanowiły przedmiot ratyfikacji. Dzięki tym zabiegom państwa starające się o przyjęcie mogły już od 28 XII 1997 roku uczestniczyć jako obserwatorzy w spotkaniach Rady Północnoatlantyckiej na szczeblu ambasadorów.

8. RATYFIKACJA TRAKTATU I WEJŚCIE POLSKI DO NATO

Za moment zakończenia procedury ratyfikacji przez dane państwo uznaje się

przekazanie instrumentów ratyfikacyjnych rządowi Stanów Zjednoczonych - depozytariuszowi Traktatu Waszyngtońskiego.

Pierwsze protokół ratyfikowały Stany Zjednoczone 2 II 1998. Za ich drogą poszli inni członkowie NATO.

30 kwietnia 1998 roku, po wielu miesiącach aktywnej kampanii polskiej Senat USA zdecydowaną większością głosów (80:19) ratyfikował protokoły przyjęcia Polski, Czech i Węgier, co przesądziło o wejściu Polski do Sojuszu.

29 I 1999 Sekretarz Generalny NATO J. Solana wystosował do Polski, Czech i Węgier formalne zaproszenia do przystąpienia do Traktatu Północnoatlantyckiego.

Już 17 II 1999 – Sejm (za było 409 posłów, a przeciwko tylko 7), a następnie tego samego dnia Senat przyjęły ustawę o ratyfikacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

26 lutego 1999 r. prezydent Kwaśniewski, po kontrasygnacie premiera, podpisał ustawę upoważniającą go do ratyfikacji traktatu północnoatlantyckiego.

Ustawa weszła w życie z dniem publikacji w dniu 19 lutego. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr13, poz.111).

12 marca 1999 r. w Independence (USA) ówcześni ministrowie spraw zagranicznych Polski (Bronisław Geremek) Czech i Węgier parafował dokumenty ratyfikacyjne o wstąpieniu do NATO i przekazali je sekretarzowi stanu, Madeleine Albright.

Data ta jest formalnym wstąpieniem Polski do NATO.

9. ZOBOWIĄZANIA POLSKI WOBEC NATO

ZOBOWIĄZANIA POLSKI WOBEC NATO

- polityczne
  - nieprzystępowania do układów międzynarodowych sprzecznych z traktatem

- wojskowe
  - oddanie pod wspólne dowództwo ustaloną część sił zbrojnych i finansowanie działań służących utrzymaniu gotowości bojowej na wymaganym przez NATO poziomie.
  - uwzględnianie zalecenia paktu przy kształtowaniu budżetu obronnego.
  - dostosowanie funkcjonowania Wojska Polskiego do norm obowiązujących w sojuszu.

Obecnie polskie kontyngenty wojskowe uczestniczą w czterech operacjach pokojowych:

- na Bałkanach (SFOR, KFOR),
- wzgórzach Golan (UNDOF)
- w Libanie (UNIFIL).

Wejście Polski do sojuszu to oczywiście nie tylko korzyści i przywileje.

Nasz dotychczasowy, konkretny i wymierny wkład w działania na rzecz przywracania i utrzymania pokoju w różnych częściach świata to udział ponad 39 tys. polskich wojskowych i dyplomatów w 46 misjach i operacjach pokojowych. Udział polskich batalionów w operacjach sojuszu - IFOR, SFOR, AFOR, KFOR - umożliwił im potwierdzenie interoperacyjności z NATO.

10. PODSUMOWANIE

Polska weszła do NATO jako państwo stabilne, przeżywające dynamiczny wzrost gospodarczy, wnosząc do Organizacji terytorium i siły zbrojne większe od ponad połowy dotychczasowych członków Sojuszu, mając uregulowane stosunki polityczne ze wszystkimi sąsiadami oraz aktywnie uczestnicząc w międzynarodowych działaniach na rzecz bezpieczeństwa i pokoju.

Jako członek NATO Polska stała się częścią najbardziej skutecznego i wiarygodnego sojuszu polityczno-wojskowego w historii XX wieku. Wraz w nim została włączona w system sojuszniczej współpracy oraz konsultacji w najważniejszych kwestiach dotyczących bezpieczeństwa europejskiego.

Bezpieczeństwo narodowe Polski zostało umocnione, a wraz z nim pozycja Polski na arenie międzynarodowej.

Polska jednak cały czas wklada duże środki w wyposażenie armii, by spełnić wymogi, jakie obiecała w traktacie akcesyjnym (jak na przykład modernizacja sprzętu wojskowego).

W okresie przed- i poakcesyjnym wielkim wyzwaniem dla całej społeczności wojskowej była realizacja celów sił zbrojnych RP uzgodnionych z sojuszem. Bez zakłóceń zrealizowano 20 z 24 celów, które zobowiązaliśmy się wykonać do 31 grudnia 1999 roku, a cztery - częściowo lub z pewnym opóźnieniem.

W 1998 roku Polskie działania na rzecz NATO zostały pozytywnie ocenione.

Przystępując do nowej tury planowania obronnego na lata 2001-2006, sztab europejskich sił sojuszu (SHAPE) zaproponował Polsce udział w realizacji 180 celów sił zbrojnych i wymagań długookresowych. Jeśli porównalibyśmy to wyzwanie to naszą poprzeczkę możemy umieścić na równie z Niemcami czy Wielką Brytanią.

Jednak z powodu ograniczonych możliwości finansowych zobowiązaliśmy się podjąć wykonania tylko części z nich.

Bibliografia:

1. Józef Tymanowski, Redakcja: Włodzimierz Fehler, „Międzynarodowe i wewnętrzne aspekty członkostwa Polski w NATO” wyd. Adam Marszałek, W-wa 2001.
2. Andrzej Krzeczunowicz, „Krok po kroku - polska droga do NATO”, wyd.: Znak, Społeczny Instytut Wydawniczy Sp. z o.o., Kraków 1999.
3. Piotr Mickiewicz, „Polska droga do NATO Implikacje polityczne i wojskowe”, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2005.
4. Julian Kaczmarek, „NATO Europa Polska 2000”, wyd. Adam Marszałek, Kraków 2000.
5. Tomasz Otłowski, „Polska w procesie integracji z NATO”, wyd. Adam Marszałek, Kraków 2000.
6. Ronald Asmus, „NATO. Otwarcie drzwi”, wyd. Muza S.A., W-wa 2004.
7. Jan Kaczmarek, Adam Skowroński, „NATO Europa – Polska”, Wrocław 1998
8. Jan Nowak- Jeziorański, „Polska droga do NATO”, wyd. W- wa 2006
9. Bezpieczeństwo Polski w zmieniającej się Europie, pod red. B. Świetlickiego., Warszawa-Toruń 1995
10. Calvocoressi P., Polityka Międzynarodowa 1945-2000, Warszawa 2000
11. Czubiński A., Historia Polski 1864-2001, Wrocław 2002
12. Nowak – Jeziorański J., Polska wczoraj dziś i jutro, Warszawa 1999
13. Osmańczyk E., Encyklopedia Spraw Międzynarodowych i ONZ, Warszawa 1974
14. Roszkowski W., Historia Polski 1914-1990, Warszawa 1991